

MARK VERIN

VZKRIESENIE

TATRAN

VZKRIESENIE

MARK VERIN

VZKRIESENIE

TATRAN

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2019 ako 5226. publikácia
a 137. zväzok edície Slovenská tvorba.

Prvé vydanie

Prebal a väzbu navrhol Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Adriana Oravcová

Jazykové redaktorky Anna Tomašková, Zlata Sršňová, Ivana Fábryová

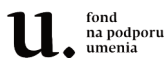
Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačili Těšínské papírny, s. r. o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Publikáciu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

All rights reserved.

Copyright © Mark Verin 2019

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2019

ISBN 978-80-222-1074-4

Venujem dcére Emilii a jej rovesníkom

Kniha je voľným pokračovaním románov Prehra (Tatran, 2017)
a Rozpad (Tatran, 2018).

Postavy, ktoré v nej vystupujú, sú vymyslené.

Akákoľvek podobnosť so skutočnými udalosťami i osobami
je čisto náhodná.

*„A celá táto strašná premena stala sa s ním len preto,
že prestal veriť sebe a začal veriť iným. A preto prestal veriť sebe
a začal veriť iným, lebo bolo pritažké žiť, keď veril sebe.“*

LEV N. TOLSTOJ

PRVÁ ČASŤ

Ostrov

1

Len čo sa stará loď plavne ponorila do hustej hmly vznášajúcej sa nad pokojnou hladinou Iónskeho mora, Vittorio vypol motor. Presne takto si to predstavoval. Stratíť sa vo vlhkom závoji, ktorý zahalil zátoku. Teraz budú môcť vyťahovať siete a nikto ich pritom neuvidí. Opäť sa budú všetci čudovať, odkiaľ nabral také krásne a vzácne kúsiky. Kadejaká háveď na *zuppa mista* sa nájde v sieti hocijakého rybára. Ale *ricciola* či tuniak v tomto období? Nik sa tak dobre nevyzná v týchto vodách ako on. Už má osem krížikov na chrbte, ale v ničom sa nedá zahanbiť. Ruky má silnejšie ako syn, aj vnuk mu posunie rozťať rybu, keď si sám nevie rady. Len tie nohy! Bolesť prichádza do jeho tela od zeme, akoby ho už štekčila na päťach zubatá.

„*Porca miseria!* Čo som ja dáky strom, aby mi na starosť nohy prirástli k zemi?“

„Nemal si v mladosti toľko behať za babami,“ smiali sa mu kamaráti, čo celý deň vysedávali pred obchodom a popíjali tuhú čiernu kávu, ktorú im nosili čašníci z vedľajšej kaviarne Lu Cannizzu. Občas sa dal pozvať na zmrzlinu, ale iba vtedy, keď už naozaj nedokázal odolať svojmu maškrtnému jazýčku. Odkedy sa pohádal s bratom, ktorému podnik patril, nerád tam vysedával. Možno aj preto, že od neho nevzali ani euro. Vraj to ide na účet rodiny. Ešteže čo! Just tam vždy nechal pod tanierikom bankovku aj s tučným prepitným.

Pozeral z mostíka cez pootvorené okno. Tma už síce redla, ale hmla bola naďalej hustá, ba možno ešte sýtejšia. Ledva dovidel na Mimma, ktorý stál na špici a pozorne sledoval hladinu. Bol rád, že je so synom na lodi sám ako za starých čias. Nikdy by si nepomyslel, že sa naňho tak upne. Aj jeho učil otec samostatnosti, len čo už pevne stál na vlastných nohách. Ale pred rokom mal Mimmo ťažkú haváriu a dlho bol viac medzi mŕtvymi ako živými. Keď sa nakoniec prebral, nedokázal ukryť slzy. Zaplatil žene cestu na druhú stranu, do Montenegro, kam sa chodili tetky modliť k akejsi „zázračnici“. Aj sám by sa šiel poďakovať za ten zázrak, ale nebol si istý, či by mu tam nerobili ťažkosti. Neraz ušiel tamojším „financom“, keď ho prúd zanesol tam, kde nemal.

Usmial sa popod nos, keď si spomenul, ako im dokázal prejsť cez rozum so svojou nepolapiteľnou bárkou *Chiodo Fisso*. Nakoniec bol rád, že ho rodina vytlačila z ostatných „kšeftov“ a nechala mu len túto staručkú loď a obchod s rybami na najlepšom mieste v centre mesta. Teraz mal Mimma len pre seba. Zdalo sa mu, že aj vnuk si u neho našiel stály prístav. Čo viac si mohol priať? Peniaze nie sú všetko...

Vytrhol sa z myšlienok ako zo sna. Už by mali byť na mieste. Loď sa len hompálala na pokojnej hladine. Nepotreboval žiadne smiešne prístroje, sonary, ktoré si kupovali za drahý peniaz rybári, aby ich priviedli rovno ku krdľom rýb. Neraz sa im vysmial do očí.

„Ak to nevidíš tu,“ ukázal prstom na nízke čelo kedysi zarastené hustými vlasmi, „tak to nenájdeš ani s reflektorom.“

„Áno, tu to bude!“ povedal nahlas, aby ho počul aj Mimmo vpredu. Vyšiel z mostíka a cestou si vzal dlhú drevenú tyč s mosadzným háčikom na konci, aby mu pomohol pritiahnuť bóju, o ktorú bola zachytená sieť. Mimmo si bez slova vzal druhú a zabodol zrak do rednúcej hmly. Vtom začuli divný zvuk. Akoby sa k nim blížil čln so silnými motormi. Mimmo vedel, že na mori sa zvuk šíri ináč ako na súši, ale zmiatlo ho, že sa tentoraz k nim blížilo niečo oveľa rýchlejšie, akoby zo vzduchu. Signálne svetlo mali,

samozrejme, vypnuté. Nebudú predsa na seba upozorňovať. Pozrel sa na otca, ale Vittorio sa tváril, akoby nič nepočul. Vedel, že otec vidí ako rys, číta noviny bez okuliarov, ale pokiaľ ide o sluch, často mal pocit, že je nahluchlý. Nebol si však istý, či to len nepredstiera.

„Otec!“ zvolal polohlasne a nechápavo ukázal na oblohu. Vittorio sa na chvíľu zamyslel a zvedavo otočil hlavu za zvukom. Trochu sa prikrčil a položil palicu, ktorú držal pred sebou. Mimmo ho nasledoval. Zvuk bol čoraz silnejší, ale nikde nevideli svetlá. Keď už dunelo skoro nad ich hlavami, pocítili silný závan zvířeného vzduchu. Obaja si zakryli uši a učúpili sa ku kýlu, kde boli pohodené siete. Po chvíli počuli zvuk, akoby padol do vody ťažký predmet. Vír sa však čoskoro stratil a hluk sa vzdľavoval ešte rýchlejšie. Prvý sa vzpriamril Mimmo. Pozrel sa prekvapene pred seba a zvolal:

„*Porca miseria!* To malo byť zase čo?“

Vittorio sa nahol cez palubu a ukázal rukou na predmet, čo sa vynoril z hmly hneď vedľa bóje, ktorú hľadali.

„Čosi hodili do mora, vidíš?“

Mimmo schytil dlhú tyč a načiahol sa k čiernemu plastovému vreću, ktoré sa zachytilo o bóju.

„*Cazzo!*“ zaklial nahlas, keď hákom už-už zachytil vreće, ale v poslednej chvíli sa vyšmyklo. Vittorio nečakal a vzal dlhšiu tyč. Tentoraz mu vreće neušlo a pomohol Mimmovi pritiahnúť ho k lodi. Keď narazilo o bok lode, zazdalo sa im, že sa v ňom niečo pohlo. Ale boli už príliš blízko, aby ho od seba odstrčili, či už od strachu, alebo s odporom, ktorý v človeku vzbudzuje neznámy predmet.

Rýchlo presunuli vreće po ľavoboku až k plošine, kadiaľ vyťahovali siete. Mimmo sa nahol celkom k okraju a oboma rukami vytiahol vreće na palubu. Bolo z pevného materiálu. Vittorio vytiahol nôž a ostrím ťahal od diery, ktorá ostala po háku, k opačnému koncu, akoby rozopínal zips. V šere uvideli ľudské telo, schúlené do kľbka. Rukami zviazanými natesno si zakrývalo tvár.

Aj nohy boli zviazané na dvoch miestach: nad členkami a pod kolenami, akoby sa celé nezmestili do vreca. Vittorio podal synovi nôž a kázal mu rozrezať putá. Hmatom zistil, že to neboli železka, ale obyčajná nylónová páska. Celkom ľahko si s ňou poradil, ale telo ostávalo naďalej v tej istej polohe. Napadlo mu, že majú pred sebou mŕtvolu.

„Skús ho chytiť za ruky a potiahnuť ku kajute!“ poradil mu Vittorio.

Mimmo s obavami chytil telo za obe ruky, ale hneď si všimol, že nie sú také skrehnuté, ako sa mu zdali na prvý pohľad. Nebol si istý, ale mal pocit, akoby zacítil slabé zovretie. Vittorio nadvihol nohy nešťastníkovi, ktorého vylovili, a pomohol synovi presunúť ho až k otvoru vedúcemu do kajuty.

„Myslím, že žije,“ povedal Mimmo, keď sa vystrel. „Kde ho dáme?“

Vittorio sa naklonil nad telo a opatrne ho pootočil bokom k sebe. Nevšimol si, že mu pritom trochu udrel hlavu o dvierka. Ozval sa tichý ston a krátko nato zakašľanie.

„Vravím, že žije!“ zvolal radostne Mimmo.

Vittorio sa usmial a dodal: „No to je úlovok, to ti poviem!“

Hmla nad hladinou sa už skoro celkom rozišla, keď sa na obzore objavil maják. Jeho snehobiela ihla svietila na obzore, akoby bola od nich len pár minút plavby. Mali dosť času premyslieť si, čo urobia.

„Zdá sa, že tuho zaspal,“ povedal Mimmo otcovi, keď sa k nemu pripojil na mostíku.

„To je dobre. Nech si len pospí. Možno zabudne na to, čo sa mu prihodilo.“

„Čo s ním teraz? Nemali by sme...“

„Čo, chceš volať karabinierov? Hádám ti nezmäkol mozog. Prvé, čo sa nás opýtajú, bude, čo sme tam robili v noci.“

„To som nemyslel,“ ošival sa Mimmo. „Ja len, že mu vôbec nerozumiem.“

„Povedal čosi?“

„Neviem, či blúznil, či čo. Ale nič som nepochopil. Asi je cudzinec.“

„Američan?“

„Nie, nie, neznelo to po anglicky.“

„Tak čo ti povedal?“

„Znelo to ako meno, Gu-li-ver či čosi také.“

„Čože, Uliver?“

„Nie, Gu-li-ver. To je taká postava z rozprávky.“

„Kto sa má v tom vyznať! Dnes je svet plný nezmyslov. A ty si sa mal lepšie učiť, najmä jazyky. Chceš mať svoj hotel a nevieš riadne žiadny cudzí jazyk.“

„Otec, daj už s tým pokoj! Už sto ráz som ti povedal, že je s tým koniec. Basta! Rozumieš?“

Vittorio sa odmlčal. Tváril sa, že premýšľa, čo teraz urobí s „úlovkom“. Našťastie sa im neroztriasli kolená a len čo mali neznámeho v bezpečí, rýchlo pozbierali siete i návnady a domov vezú celkom slušný náklad. Nebude sa musieť vyhovárať.

„Zastavíme sa na ostrove a popýtame sa Giuseppeho, či má voľný ‚kvartír‘.“

„Chceš ho nechať na ostrove?“

„Prečo nie? Keď sa pozviecha, možno nám sám povie, čo je zač a kam s ním.“

„Ty mu chceš zavesiť na krk dákeho najdúcha?“

„No a čo, zachránili sme človeka. To je teraz dôležité. Myslíš si, že ho stratili na mori len tak, náhodou?“

„Otec, však si mi sám vždy hovoril, aby som sa neplietol do cudzích záležitostí.“

„To je pravda, ale tiež som ťa učil, aby si sa veľa nepýtal...“

„Áno, ale,“ prerušil ho Mimmo. „Kto sa pýta, ten sa dozvie veľa...“

„A potom je z toho nešťastný,“ dokončil Vittorio. „Takže sa nebudeš vypytovať a Giuseppe nás tiež nebude otravovať zbytočnými

otázkami. Za pár dní sa poňho vrátíme a uvidíme. Možno sa aj sám vytratí.“

„Z ostrova?“ Mimmo pochybovačne pokýval hlavou a dodal: „Otec, aj tak nechápem, prečo to robíš.“

Vittorio sa usmial. Potom sa zahľad na biely maják, ku ktorému sa čoraz väčšími blížili, a po chvíli prehodil:

„Bol som už druhý rok v armáde. Amíci nás vytrepali ako štence a napchali do lágra. Bolo tam neznesiteľné teplo. Chlapi z našej čaty hynuli ako muchy a oni sa len smiali. Potom nás nahnali do veľkého člna. Boli sme tam natlačení ako sardinky. Tuším sa nás chceli zbaviť, lebo kolóna plávala z Afriky bez sprievodu. Uprostred mora nás ktosi zbombardoval. Možno naši, možno ich letectvo. Mne sa podarilo dostať z tej konzervy skôr, ako išla aj so živým nákladom ku dnu. Po polhodine plávala na vode len masťná škvrna a pár úlomkov. O jeden som sa zachytil a čakal, čo bude ďalej.“

„Nikdy si mi o tom nehovoril,“ prerušil ho Mimmo.

„Nebolo sa čím chváliť. Ale nechaj ma dohovoriť. Zorientoval som sa, kde tak môžeme byť, a pomyslel som si, že aj tak sa stanem potravou pre ryby, či budem ležať ako taký trúd, alebo budem plávať smerom domov. No a keď som bol na mori už dobrú hodinu, uvidel som kohosi mávať.“

„Našli ťa rybári?“ opäť ho prerušil Mimmo.

„Veď ti vravím, čuš chvíľu, lebo sa naštvem a nebudem pokračovať.“

„Prepáč, už budem mlčať.“

„Ešteže tak! To by bolo príliš jednoduché. Našiel som Amíka, ktorý to tiež prežil. Čosi mi hovoril, rozhadzoval rukami. Lepšie som sa mu prizrel, ale i vo vode vyzeral presne ako taký odroň, ktorý nás strážil. Spomenul som si, že som ho raz prosil o vodu. Otočil sa mi chrbtom, stiahol nohavice a ukázal mi svoj biely zadok. Chvíľu som rozmýšľal, že sa naňho vykašlem, ale aký by to malo význam? Aj tak sme boli obaja v rovnakej kaši. Posunkami

som mu naznačil, aby si vyzliekol uniformu ako ja a plával len v trenírkach. Nakoniec to pochopil, ale keď som mu ukázal rukou, kam máme plávať, začal sa so mnou škriepiť a ukazovať opačným smerom. Už som nemohol dlhšie čakať, more sa začalo vlniť. Hodil som rukou a plával som sám. Ale po chvíli som počul, ako za mnou kričí a signalizuje, aby som ho počkal. Podvečer sme už boli na konci so silami, ale more ustalo a ja som mohol oddychovať na chrbte. Ten Amík to však nepochopil a podľa mňa to chcel vzdať. Neostávalo nič iné, len ho chytiť za krk, otočiť na chrbát a ťahať ho so sebou. Ešte dobre, že už nemal síl a nevzpieral sa.

Keď som uvidel prvú hviezdu, vedel som, že plávam správnym smerom. Ale nemal som už dosť síl. Lúčil som sa v duchu s tvojou mamou, s kamarátmi, ale Amíka som držal pri sebe, akoby bol záchranný pás. Tak nás asi o hodinu našli jeho druhovia na strážnom člne. Našťastie bol Amík už v bezvedomí a oboch nás naložili na čln. No keď sa zobudil, hneď ich upozornil, že som vlastne zajatec. Jeho odviezli do nemocnice a mňa tak, ako som bol, hodili do iného lágra. Našťastie si ma všimol Ibrahim. Prikryl ma svojou dekou a dal mi vodu. Staral sa o mňa ako o brata, hoci dobre vedel, že nie som Maročan.“

„Počkaj, počkaj!“ nevydržal Mimmo. „Hovoríš o našom Ibrahimovi?“

„Konečne ti to doplo, synku. Samozrejme o ňom.“

Mimmo sa usmial a s očakávaním pozrel na otca, len aby už pokračoval.

„Po týždni som stál na vlastných nohách a s Ibrahimovými kamarátmi sme si urobili malý stan, aby sme prežili horúčavu na ostrove. Jedného dňa k nám prišiel dozorca aj s tým Amíkom, ktorého som zachránil. Dozorca mi lámane vysvetlil, že môžem ísť domov. Dal mi do ruky akýsi papier napísaný v cudzej reči. Amík stojí vyštramandený v novej uniforme a škerí sa na mňa, akože mu mám bozkať ruku za jeho veľkorysosť. A ja hovorím dozorcovi: pôjdem len vtedy, ak pustia aj Ibrahima. Zachránil mi